

THESIS IX^a

I Certitudo proprie dicta distinguenda est a quadam certitudine, quae moralis dici solet. Iam vero II una est certitudo proprie dicta, quae metaphysica est sive absoluta, sive hypothetica; quae certitudo proprie dicta appellari potest physica vel moralis, cum eius obiectum ad ordinem physicum, vel moralem spectat. III Quapropter cum rei necessitas, sive absoluta, sive hypothetica, non apparet, probabilitate tantum, maiore, vel minore cognitiones nostrae contineri possunt.

DECLARATIO I. PARTIS. Loquimur de certitudine *proprie dicta*, quae est ea quam descripsimus in thesi prima. Excludimus proinde quandam aliam certitudinem, quam homines plerumque iactare solent, quae appellari consuevit certitudo moralis. Haec autem est proprie illa rei probabilitas, quae sufficiens est, ut homines prudenter se regant in pluribus suis operationibus, cum veram certitudinem ipsis foret impossibile, vel difficile sibi comparare. Frequenter enim non potest ratio, sub qua voluntas se determinat, supeditare motiva, quae omne prorsus dubium per se excludant. Tum, cum certe probabile est verum esse quod concipitur, id dicitur *moraliter certum*, quia sufficiens est motivum, ut homines dicantur *prudenter agere*, sintque certi se bene agere. Ita fidimus nos amicis, famulis, utimur rebus emptis absque ullo timore etc. Haec tamen certitudo distinguenda est ab ea, quam philosophi appellant identidem certitudinem moralem, de qua mox loquemur: est enim appellatio aequivoca.

DEMONSTRATIO II. PARTIS. Praenotanda haec sunt. I In idem redit *necessitas rei, et impossibilitas oppositi*: haec autem duplex esse potest, scilicet *absoluta, et hypothetica*. *Absoluta*, cum res est necessaria, vel eius oppositum est impossibile in quavis hypothesisi, sive citra quamvis hypothesisi: hoc est, cum necessitas connexionis praedicati cum subiecto, et impossibilitas oppositi oritur ex ipsa natura

subiecti per se spectati. *Hypothetica*, cum res est necessaria, facta aliqua contingenti suppositione, sive hypothesisi: hoc est, cum necessitas connexionis praedicati cum subiecto, et impossibilitas oppositi, oritur ex aliqua forma, quae contingenter inest subiecto; cui formae repugnat non connecti cum praedicato. Ita *hominem currentem moveri* necessarium est hypothetice. Cum autem necessitas est absoluta, praedicatum convenit intrinsece subiecto, et oppositum intrinsece repugnat; cum est hypothetica, praedicatum convenit subiecto non intrinsece sed ratione hypothesisi, sive formae, qua subiectum modificatur in ea hypothesisi; cohaeret tamen praedicatum intrinsece cum illa forma.

2° Certitudo metaphysica dicitur ea quae oritur ex cognita rei necessitate, vel cognita impossibilitate oppositi, quatenus enunciatio huius constat terminis contradictoriis. Termini vero possunt esse contradictorii vel *absolutes*, vel *hypotheticas*; sicut dictum est de impossibilitate. Quare cum constet in quavis hypothesisi, vel citra quamvis hypothesisi rem esse necessariam, vel eius oppositum impossibile, erit certitudo metaphysica absoluta; cum constet in aliqua tantum hypothesisi rem esse necessariam, vel eius oppositum impossibile, et constet simul verificatam esse hypothesisi; erit certitudo metaphysica hypothetica.

His declaratis, veniamus ad demonstrationem. Sunt qui distinguunt triplicem certitudinem, sive *metaphysicam, physicam, et moralem*; atque ita, ut velint tres esse species certitudinis differentes. Aiunt enim certitudinem contineri oppositae enunciationis cognita impossibilitate; triplicem autem esse impossibilitatem: 1° cum enunciatio terminis constat contradictoriis, et haec est *impossibilitas metaphysica*; 2° cum enunciatio contraria est legibus naturae, quibus proinde vigentibus vera esse nequeat, et haec est *impossibilitas physica*; 3° cum enunciatio adversatur universalibus atque constantibus hominum moribus: et haec est *impossibilitas moralis*. Igitur motivum certitudinis metaphysicae esset essentialium intrinseca necessitas: certitudinis physicae esset essentialium intrinseca necessitas: certitudinis moralis necessitas orta ex legibus physicis: moralis certitudinis ne-

cessitas ex legibus moralibus. Differunt ergo hae certitudines motivis; differre ergo quoque debent specie.

Haec distinctio ex doctrina veterum originem habere videtur. Iam enim Aristoteles Ethic. I, 3 monuerat non in omnibus rebus eandem evidentiam demonstrationis quaerendam esse: sed ea contentos esse oportere, quam rei natura patitur. Ex quo consequens esse videtur, ut alia et alia sit certitudo: illaque secundum diversam indolem obiectorum discernenda sit. Cum ergo alia videatur necessitas essentialium, alia legum physicarum, alia legum moralium, et ad has quaevis necessitas revocari possit, nam et necessitas facti quod intuemur, ad metaphysicam reduci potest: factum est ut triplex certitudo distingueretur.

Nos autem hanc distinctionem per se non reiicimus, sed negamus plures esse species certitudinis; atque unam statuimus: qua deficiente, concedimus quidem posse haberi eam, quae analogice dicitur certitudo, de qua initio thesis locuti sumus; sed negamus aliam veri nominis obtinere certitudinem. Hanc porro unam certitudinem appellamus metaphysicam, quia eiusdem rationis est ac illa, quae vocari solet metaphysica: dicimus vero eam metaphysicam, sive absolutam, sive hypotheticam. Nimirum dicimus primo certitudinem absolutam et hypotheticam non duas esse differentes specie, sed unam: secundo certitudinem physicam et moralem nullam haberi distinctam a metaphysica.

Sane quoad primum: ut specie differrent certitudines hae, deberent habere notas aliquas essentielles diversas; atqui iisdem essentialibus notis constant certitudo *absoluta*, et *hypothetica*: ergo. Et re quidem vera, si qua nota essentialiter diversa excogitari posset, ea esset motivum firmitatis assensus, atqui idem est essentialiter motivum in utraque: ergo. Etenim in certitudine absoluta motivum eiusdem est intrinseca rei necessitas, sive intrinseca impossibilitas oppositi; atqui hoc quoque motivum reperitur in certitudine hypothetica: ergo. Nam cum res necessaria est hypotheticae, requiritur quidem verificatio alienius hypothesis, ut ea necessaria sit; sed hypothesis verificata, exurgit necessitas

talis, ut rem compositam cum tali hypotesi impossibile sit in quavis suppositione aliter se habere; et ideo impossibile sit, quia oppositum intrinsece repugnat subiecto spectato sub ea hypotesi, non minus ac repugnet, cum necessitas est absoluta. Ex. g. *Petrum non vigilare* nulla est absoluta necessitas; sed in hypotesi quod dormiat, Petrum non vigilare est necessarium ita, ut impossibile sit omnino Petrum vigilare, sicut impossibile est dormientem non dormire. Ergo etiam in necessitate hypothetica datur intrinsecus nexus praedicati cum forma contingenter superaddita subiecto, et ratione ipsius cum subiecto, sive melius, cum toto constituto ex subiecto et forma. Quare discrimen inter utramque necessitatem est quidem quoad causam, cur existat intrinsecus nexus praedicati cum subiecto, non autem quoad ipsam existentiam intrinseci nexus, qui in utraque reperitur, licet in priori habeatur ratione solius subiecti, in alia ratione formae superadditae. Ergo in certitudine quoque hypothetica motivum est intrinseca rei necessitas.

Iam vero quoad secundum, nimirum nullam esse certitudinem aliam praeter metaphysicam facile liquet. Nam certitudo tunc solum habetur, cum omnis formido erroris est exclusa; formido autem erroris tunc solum excluditur cum manifesta est impossibilitas oppositi, sive cum apparet rei necessitas sive absoluta sive hypothetica; ergo tunc solum certitudo habetur, cum rei necessitas apparet sive absoluta, sive hypothetica. Atqui tunc obtinet certitudo metaphysica; ergo vel certitudo metaphysica habetur, vel nulla est certitudo.

Sane certitudo, quae dicitur *physica*, habet pro obiecto ea quae pendent a legibus, quibus naturae corporeae reguntur, sive earundem legum perseverantiam, et universalitatem.

Nomine autem legis intelligitur modus quidam constans et uniformis se habendi, aut agendi inditus naturis corporeis ab auctore naturae. Porro in hac re plura sunt distinguenda: 1° leges essentielles materiae ut tali: cuiusmodi sunt posse moveri, posse resistere, posse occupare spatium; 2° leges contingentes quidem materiae, sed essentielles sub-

stantiis sive naturis, quae ex ea coalescunt: ut esse principium proximum urendi, quod competit igni; 3° actuale exercitium harum legum tum generatim, tum in singulis individuis; 4° leges contingentes quoque ipsis naturis: ut hoc vel illo motu cieri, sicut contingit in astris.

Iam vero cognita natura materiae, certitudo perseverantiae, et universalitatis primarum legum est metaphysica; cum enim ea sint de essentia materiae, intrinsecus est nexus subiecti cum praedicato. Item perseverantia et universalitas secundarum legum est certa metaphysice, est enim de essentia ignis *posse urere*, sicut est de essentia ignis esse ignem. Quod spectat ad actuale exercitium harum legum: ex. gr. *quod hoc corpus resistet impellenti*, vel quod *hic ignis me uret, si ipsum tangam*; advertendum est hoc actuale exercitium pendere ab existentia omnium adiunctorum, quibus positis causa naturalis agere potest et debet; inter haec autem adiuncta recensendum quoque esse divinum concursum, qui si desit, scilicet si Deus nolit causam hanc et nunc agere, profecto, ceteris etiam adiunctis exstantibus, non aget. Itaque si constat cetera adiuncta naturalia adesse, et Deum nolle impedire ut ignis urat, constabit quod uret: sed haec est certitudo metaphysica; est enim de essentia causae naturalis ut agat in iis adiunctis. Si vero non constat Deum nolle impedire, negamus veram haberi certitudinem, quemadmodum si non constaret an alia adiuncta naturalia adessent. Quod si quaeras an constare possit Deum nolle impedire, respondemus tunc certe constare posse, cum constet repugnare divinae sapientiae suspensionem actualis exercitii harum legum, vel, quod idem est, effectiorem alicuius miraculi, ut cum evidenter nullus esset finis dignus Deo, vel cum divina sapientia, aut bonitas postularet ut miraculum non fieret. Quod vero spectat ad leges simpliciter contingentes, si quaeratur an certitudo habeatur de earundem constantia, et universalitate, an ex. gr. terra perget moveri circa solem, an vicissitudines tempestatum eadem redibunt, et huiusmodi; reponimus, vel supponitur mundum perseveraturum qualis hactenus exstitit, et simul hanc constat hypo-

thesim verificandam esse: et tunc certi quidem sumus de constantia harum legum: sed rursus est certitudo metaphysica; fieri enim non potest ut terra ex. gr. non moveatur circa solem, si verum est, quod in posterum se habebit sicut prius. Si vero non constat veritas hypothesis, hoc est mundum perseveraturum ut prius, negamus simpliciter certitudinem haberi, quia nulla apparet impossibilitas oppositi. Quod si quaeras utrum reapse constare possit veritas hypothesis: respondemus quod seposita quavis divina revelatione, cum res pendeat a Dei voluntate, nulla apparet repugnantia etiam cum divina sapientia, ut aliquando ordo mundi mutetur.

Itaque prae his quoque rebus physicis certitudo, si habetur, est metaphysica; eatenus ergo dici potest physica, quatenus obiectum eius est aliquid physicum; non quatenus essentialiter differat a metaphysica.

Nunc de certitudine, quae dicitur *moralis*. *Certitudo moralis* habet pro obiecto constantiam, et uniformitatem agendi hominum in certis adiunctis, quae constantia, et uniformitas fundamentam habet in ipsa humana natura. Licet enim hic modus agendi per experientiam primum cognoscatur, refunditur tamen in ipsam naturam ut principium eius. Hic autem modus agendi entium liberorum, prout in ipsa natura fundamentum habet, dicitur lex moralis. Quae non est lex, qua praecipitur quid agendum, quid cavendum sit; sed est modus constans et universalis agendi naturae rationalis: qui modus dicitur lex per analogiam ad leges physicas. Discrimen praecipuum, ad hanc quaestionem quod spectat, inter ordinem moralem, quem actiones humanae constituunt, et ordinem physicum, illud est, quod actuale exercitium legum physicarum non est liberum naturis corporalibus; actio vero humana sequens inclinationem naturae est semper libera. Itaque quaestio est utrum reapse certi esse possimus de huiusmodi constantia, et uniformitate actionum humanarum, quae futurae sunt, vel quas nos immediate non videmus, *utrum ex. gr. omnes matres quae nunc existunt, vel maior pars filios suos diligant; utrum mentiti non sint plures testes, quibus nullum bonum consequendum*

erat ex mendacio: utrum cum plures sint occasiones peccandi, pluresque habituati ad malum, aliquis saltem in civitate hac die peccaturus sit; et huiusmodi. Convenit inter omnes universalitatem metaphysicam aut physicam hic non postulari, sed ad summum moralem, id enim sequitur ex hominum libertate, et id experientia probat. Iam vero respondemus: 1° quod si adiuncta adsint quae actioni favent conformi his legibus, et si non de uno aut altero determinato, sed de pluribus agatur, *probabile* est certe quod homines generatim agent secundum has leges, et probabilitas haec iuxta diversa adiuncta minus magisve opportuna, potest esse minor vel maior; ita ut evadat etiam *summa probabilitas* rei, cuius oppositum dici solet *moraliter impossibile*. (Cf. quae dicemus in Append. Th. ult. p. III.)

Respondemus 2° quod si solum spectentur tum inclinatio naturae, tum adiuncta omnia extrinseca, quae allicere possunt ad agendum, vel retrahere ab agendo, si insuper etiam ponatur alios homines antea ita se gessisse in iis adiunctis, nihilominus stante hominis libertate, arbitramur certitudinem veram haberi non posse pro singulis vicibus seu occasionibus, quod homines hoc modo potius quam alio sint acturi. Nam ut diximus certitudo haberi nequit, nisi appareat rei necessitas; necessitas vero actionis concipi nequit, ubi adest libertas. Et sane 1° nunquam forte constare potest utrum occurrat homini motivum agendi praeter id quod alii solent, quod tamen motivum nos ignoremus: 2° motivum sufficiens forte esse potest exercitium plenum suae libertatis.

Respondemus 3° Si moralis ordo humanarum actionum componatur cum divina providentia, a qua regitur, dicimus constare cum certitudine posse, observatum iri universim leges aliquas morales, eas scilicet, quarum observatio necessaria est bono humanae societatis; cuiusmodi est ut generatim homines se et sua diligant, ut testes in certis adiunctis non mentiantur, etc: spectat enim ad divinam providentiam efficere ut possibilis sit, et bene habere se possit humana societas. Distingue autem observationem praeceptorum mo-

ralium, qua honestas singulorum et societatis continetur, ab observatione harum, de quibus loquimur, legum, quibus potestas ipsius convictus socialis continetur. Iam vero constantiam observantiae harum legum Deus praestare potest, quin ullam violentiam inferat humanae voluntati, ut ex theologia liquet, eum ordinem moralem eligendo, in quo novit sponte homines leges morales, ut plurimum, observaturos. Spectata ergo divina providentia, certum est Deum hunc ordinem elegisse, in quo, ut in pluribus, leges morales servarentur. Certum ergo esse potest has leges 1° generatim actu servatum iri; ideoque 2° cum quaedam adiuncta existant, quae id postulent, certum quoque erit in particulari has leges heic et nunc servari. Haec autem certitudo est hypothetica quidem, supponit enim divinam providentiam; sed est metaphysica; nam fieri non potest, ut stante ordinatione divinae providentiae illud non existat, quod ipsa sapientissime ordinavit. In ceteris vero *praesumi* quidem poterit actio secundum has morales leges: at praesumptio non est certitudo, sed opinio.

DEMONSTRATIO III. PARTIS. Est corollarium praecedentis. Si enim certitudo requirit ut rei necessitas appareat, profecto cum haec desit, haberi non potest certitudo *de ipsa re*. Cum autem deest certitudo rei, assensus mentis, qui rationalis sit, non nisi in probabilitatem rei ferri potest, prout gravi motivo res suadet, non tamen huiusmodi ut omnem formidinem erroris excludat. Quod autem tali motivo suadet, dicitur *probabile*: probabilitas vero potest esse maior, vel minor. Cf. quae dicemus in Appendice.

SATIS FIT DIFFICULTATIBUS.

Datur certitudo vera, quae non est metaphysica; ergo falsa thesis.

Probatur antecedens. Enunciatio adversa legibus physicis, licet non constet terminis contradictoriis, est certissime falsa: atqui haec certitudo non est metaphysica; ergo.

Disting. M. Enunciatio adversa legibus physicis, licet

non constet terminis contradictoriis absolute, est certissime falsa; *transm.* licet non constet terminis contradictoriis sive *absolute*, sive *hypothetice*, est certissime falsa: *neg.*

Disting. m. Haec certitudo non est metaphysica *absoluta*, *transm.* non est metaphysica *hypothetica*, *neg.*

Instant. Atqui nullo modo est metaphysica; ergo nulla distinctio. Probatum minor subsumpta. Certissimum est cuique ex sensu communi, quod si multitudo confusa plurimum characterum proiciatur in terram, nunquam illi eo ordine disponentur, ut existat oratio quaedam Ciceronis, aut poema Virgilii: atqui haec non est certitudo metaphysica; quia reapse nulla ostendi potest impossibilitas intrinseca rei (Conferatur Balmes philosophia fundamentale lib. 1° Cap. 32): ergo.

Respondeo 1° non videri in obiectione cohaerentia satis dici. Nam quod asseritur, vel est *proprie certum*, vel tantum *maxime probabile*. Si est proprie certum, haec certitudo nequit esse caeca, sed debet esse rationalis: est ergo aliquod motivum eiusdem. Istud autem vel est ab intrinseca natura rei petendum, vel ab extrinseco. Hoc alterum nullum assignari potest, neque tale cogitatur ab iis, qui illud factum impossibile dicunt: relinquuntur ergo ut motivum sit intrinsecum. Quomodo ergo haec duo componuntur: certissimum nobis esse quod illud factum nequit evenire, et simul huius impossibilitatis rationem ex intrinseca rei natura non haberi, si certitudo non caeca est, sed rationalis? Itaque admissio quod *certum* sit istud, quod dicitur, negamus quod *certitudo non sit metaphysica*.

Verum 2° quaerere licet an reapse habeatur huius rei vera certitudo, an sit solum maxima improbabilitas eventus; quae moralis impossibilitas dicitur. Iam vero arbitramur concedendum esse, quod nulla sit intrinseca impossibilitas illius eventus. Quia reapse ea combinatio characterum est una ex possibilibus: neque deest causa illius ordinatae dispositionis; nam haec causa est ipse impulsus proiicientis in certis adiunctis opportunis, qui diversimode receptus a characteribus ratio est, cur potius hoc in loco, quam in alio

ipsi consistent. Quod autem hi characteres voces componant significativas, id est extrinsecum ipsis; pendet enim ex contingenti hominum determinatione, qua vocabula et signa vocabulorum constituta sunt, quod hae literae ita ordinatae aliquid significant. Verum cum tot sint possibiles combinationes, eademque, quoties repetatur proiectio, sint semper possibiles; maxime improbable est, quod ea reapse existat combinatio, quam quis, proiciens characteres, destinavit, aut quae iam datae orationi aut poemati respondeat. Et sane si promitteretur tantum combinatio ea, qua unus versiculus efficeretur, qui tamen et ipse opus est intelligentiae; tanta impossibilitas non appareret.

Et re quidem vera haec impossibilitas, quae apparet, non pendet ex eo quod ordo sit in ea serie: nam eodem modo impossibile apparet quod existat series, quam tu determinaveris, licet sit maxime confusa, nullum nempe sensum referens. In eo ergo est posita haec impossibilitas, quod cum tot sint possibiles combinationes, impossibile est moraliter quod haec determinata, sive confusa, sive ordinata, quam tu promittis, prae ceteris existat.

Res ergo eo redit ut illius eventus solum maxima improbabilitas, seu summa impossibilitas moralis habeatur. Cf. Card. Pallavicini, del Bene. L. II. cc. 41. 43.

Dices tandem contra ipsam thesim: cum adsunt motiva aliquid affirmandi, et deest motivum prudens dissensus, illud affirmatur, et assensus dicitur *certus*, licet motiva non sint per se sufficientia ad extorquendum assensum; haec autem certitudo differt ab ea, qua adhaeret mens rei visae, ita ut videat manifeste impossibilitatem oppositi: ergo non una est species certitudinis.

Respondeo illum assensum esse certum seu firmum ex imperio voluntatis, quod imperium consequitur ad iudicium certum intellectus, quod prudens sit assentiri. Et sane eo ipso quod sermo sit de motivo *prudenti* assensus, iam in medium adducitur voluntas; agitur enim de aliqua deliberatione capienda. Nos autem loquimur de ea certitudine, quae ab obiecto sufficienter determinatur ita, ut intelle-

ctus secundum suam naturam agens sponte ad assensum inclinatur.

THESIS X^a

I Spectata sola exclusione formidinis erroris, gradus certitudo non admittit. II Spectata vero intensitate assensus, atque adeo fundamento exclusionis formidinis, gradus admittere potest.

DEMONSTRATIO I. PARTIS. Gradus consistunt in maiori, vel minori perfectione intra eandem speciem; unde quod capax est maioris, minorisve perfectionis in sua specie; gradus admittere potest. Iam vero certitudo duobus continetur, altero quod negativum est, et est *exclusio formidinis erroris*: altero quod est positivum, et est *intensitas assensus*, sive propensio, qua mens veritatem complectitur. Porro quoad exclusionem formidinis erroris, gradus certitudo non capit. Etenim exclusio formidinis negatio quaedam est, et consistit in indivisibili: scilicet aut est tota formido exclusa, aut non tota; si non tota, nondum habetur exclusio formidinis: si tota, nulla amplius superest formido excludenda; ideoque nequit exclusio formidinis esse maior, vel minor; ergo.

DEMONSTRATIO II. PARTIS. Intensitas assensus est res positiva, et dependet a vi, quam *motiva certitudinis* in mentem exerunt, extorquendo assensum. Iam vero res positiva per se gradus habere potest: et vis motivorum certitudinis potest esse maior, vel minor. Sane veritates per se immediate evidentes, eo quod sunt cognoscibiles magis, maiorem vim prae aliis in intellectum exercent. Veritates necessariae absolute maiorem item vim exercent, quam necessariae hypotheticae; quia illae sunt magis necessariae, sive immutabiles. Veritas nota pluribus motivis completis, et per se singillatim persuadentibus, maiorem vim habet, quam cum paucioribus motivis solum est manifesta: ergo.

Iam vero motiva assensus, quae intensitatem eiusdem determinant, sunt quoque ratio sive fundamentum exclusionis formidinis. Quatenus igitur fundamentum exclusionis formidinis spectatur, certitudo gradus habere potest.

CAPUT II.

De fontibus certitudinis

Cum in tuto sit positum nos aliquid certi cognoscere, et sit declarata indoles certitudinis; sequitur ut speciatim aperiamus fontes, ex quibus intellectus cognitiones certas haurire potest. Fontes enim certarum cognitionum, sive veritatis, dicuntur *ea media, quibus intellectus acquirit veras, et certas cognitiones rerum, quae iisdem mediis quodammodo continentur*. Inde fit ut per huiusmodi media res verae sistantur praesentes intellectui. Quatuor porro sunt hi fontes, nempe *sensus intimus, sensus externi, ideae, auctoritas*. De his singillatim.

THESIS XI^a

I Omnes actus sensitivi ordinis et rationalis comitatur sensus intimus, quo homo sentit se operari; II qui sensus distinguendus est a conscientia. III Porro in eodem sensu intimo aliquod fundamentum habet certitudo subiectiva; IV et iudicia immediata intellectus reflectentis supra interna facta errori obnoxia esse non possunt.

DEMONSTRATIO I. PARTIS. Actus omnes subiecti cognoscentis dicuntur modificationes eiusdem, quia subiectum ipsum afficiunt, atque solent appellari quoque facta interna. Iam vero *sensus intimus*, si spectetur ut facultas, est ea dispositio subiecti cognoscentis, qua proprias modificationes experiri potest ut suas: si spectetur ut actus, est ipsa experientia, quam subiectum habet suae modificationis, vel est sensibilis praesentia actus subiecto eundem efficienti. Tuemur autem sensum intimum locum habere in ordine sensitivo, et rationali.

Exsistentia eiusdem nequit in dubium revocari. Etenim primo instituta analysi sensationis, aut cogitationis, aut ap-